

Finansdepartementet
postmottak@fin.dep.no

Deres ref:

Vår ref:

Dato: 14.12.2009

Høringsuttalelse til NOU 2009:16 Globale miljøutfordringer - norsk politikk - Hvordan bærekraftig utvikling og klima bedre kan ivaretas i offentlige beslutningsprosesser

Sammendrag

Norsk Industri er forbauset over utvalgets enkle løsning på de globale miljøutfordringer. Utvalgets tilrådning om at markedet og markedet alene skal løse klimaproblemet, finner vi lite realistisk fordi:

- Markedet for omsettbare klimagassutslipp er bare i sin spede begynnelse og dekker kun 5 % av de globale klimagassutslippene. Karbonlekkasje-problemene er følgelig enorme.*
- Dagens beskjedne marked for klimagassutslipp er helt ute av stand til å dra i gang ny forurensningsfri teknologi. Uten støttemidler har ny teknologi ingen muligheter til å konkurrere med eksisterende teknologi. Eksisterende karbonbaserte teknologi vil da være vinneren.*
- Det vil ta lang tid før vi får på plass et fungerende globalt kvotehandels-marked basert på tilstrekkelig stramme internasjonale avtaler.*
- Tiden er altfor knapp til at vi kan vente på at markedet skal løse klima-problemet. I påvente av en markedsløsning akkumuleres irreversible globale skader som blir langt dyrere å gjøre noe med på et senere tidspunkt.*

Utvalget velger også å overse nasjonal og regional politikk og lovgivning. Utvalgets tilrådninger innebærer avviking av alle ikke-markeds baserte tiltak, avvisning av Stortingets klimaforlik og brudd med EØS-lovgivningen. Den eneste positive konsekvens av utvalgets forslag er at statens klimapolitikk går med overskudd.

Norsk Industri er tilhenger av markedsløsninger og lanserte allerede på 1990-tallet ideen om et kvotehandelsmarked for klimagassutslipp og vi har senere vært en aktiv deltaker i utviklingen av kvotehandelen i Norge. Dessverre har det vist seg at utviklingen av et globalt kvotehandelsmarked tar mye lengre tid enn hva vi har håpet på. I påvente av et fungerende globalt marked, må derfor staten utvikle ett sett andre virkemidler for å styrke utvikling og implementering av nødvendig ny teknologi for å klare 2-gradersmålet.

Miljøgifter er i dag i hovedsak regulert ved juridisk-administrative virkemidler i form av regelverk på nasjonalt og EU/EØS-nivå. Utvalgets foreslår å supplere dette regelverket med økonomiske virkemidler. Norsk Industri er uenig i at denne type utslipp egner seg for avgiftsregulering.

Norsk Industri tilrår at;

- *gjeldende virkemidler i energi- og klimapolitikken beholdes og videreutvikles,*
- *gjeldene juridisk-administrative regulering av miljøgifter videreføres uten innføring av avgifter,*
- *Stortingets klimaforlik tas på alvor,*
- *Norge overholder EØS-lovgivningen,*
- *utvalgets tilrådninger skrinlegges.*

1. Om utvalget og dets teoretiske basis

Norsk Industri merker seg at både utvalget og utvalgets sekretariat, er fullstendig dominert av sosialøkonomer. Dette preger også utredningen som i sin helhet har en ensrettet basis i gjengs nyklassisk økonomisk teori.

Etter finanskrisen er økonomifaget satt under debatt. Hvorfor var en samlet tradisjonell økonomistand helt ute av stand til å forstå hva som foregikk i kapitalmarkedene? Bl.a. reises det spørsmål om økonomenes uforbeholdne tro på et selvregulerende marked og på overdreven bruk av matematikk og modeller. I utredningen finner vi ingen vurderinger om svakheter i den valgte teori eller om teorien er relevant for problemet.

I en så kompleks sak som de globale miljøutfordringene, burde fagmiljøer med større innsikt og tro på teknologisporet (naturvitenskap, teknologi og andre samfunnsvitenskaper), ha deltatt for å få frem bredden i synspunkter og løsninger.

2. Utvalgets anbefalinger

2.1 Miljøgifter

Miljøgifter

Vi har merket oss at rapporten gir en omfattende beskrivelse av de virkemidlene som anvendes nasjonalt og internasjonalt for å kontrollere/reducere utslipp og risiko ved kjemiske stoffer, herunder stoffer som i Norge omtales som miljøgifter. De dominerende virkemidlene er av juridisk-administrativ art, i form av regelverk på nasjonalt og EU-/EØS-nivå.

Det viktigste og internasjonalt sett mest omfattende systemregelverket på kjemikalieområdet – også i Norge - er REACH. Dette regelverket er mangelfullt beskrevet i rapporten, ved at bare industriens registreringsforpliktelse er omtalt. Den er selvsagt viktig for å få frem dokumentasjon og risikovurderinger. Men i tillegg kommer myndighetenes kritiske gjennomgang av dokumentasjonen (evaluering) som kan munne ut i krav om ytterligere testing/dokumentasjon og lovbestemte bruksbegrensninger. Til slutt kommer autorisasjonsordningen som innebærer at stoffer som ut fra sine egenskaper anses som særlig bekymringsfulle, basert på kriterier som er svært sammenfallende med det norske miljøgiftbegrepet, vil være forbudt. De kan etter omfattende søknad, gis en særskilt, tidsbegrenset tillatelse.

REACH omtales i kap 3.8.2 konsekvent som et direktiv, men det er en forordning, noe som styrker gjennomføringsevnen av regelverket i hele EØS-området. I samme kapittel trekkes den politiske beslutningsprosessen med REACH frem som et eksempel på hvor langvarige internasjonale beslutningsprosesser kan være. Der hevdes det at prosessen tok 9 år. I kapittel 6 oppgis det korrekt at det tok tre år.

Viktigere er det imidlertid at utvalget i sine tilrådinger (kap 12.2) konstaterer at den nåværende nasjonale reguleringen med forbud eller utslippsgrenser i hovedsak fungerer bra.

Utvalget peker på at det er behov for å få på plass internasjonale avtaler som reduserer tilførselen av miljøgifter fra andre land til Norge og Arktis. Vi er enige i at norske myndigheter bør kanalisere ressurser fra særnorske reguleringer til arbeid på internasjonalt nivå. REACH gir den viktigste ramme for et slikt engasjement. REACH vil påvirke tilførsler til Norge og Arktis både gjennom hav- og luftstrømmer og gjennom import av produkter, enten disse er produsert i Europa eller importert til Europa fra ikke-europeiske land. Vi er enige i at dersom det ønskes innført begrensninger utover det som følger av internasjonalt regelverk bør den særskilte norske regulering begrunnes gjennom samfunnsøkonomiske analyser, på samme måte som begrensninger og autorisasjon i REACH bygger på både risikoanalyser og sosioøkonomiske analyser.

Utvalget gir noen konkrete anbefalinger som Norsk Industri stiller seg kritisk til:

- Det foreslås at grunneiere og kommuner bør stimuleres til opprydding i forurensset grunn og sjøbunn gjennom økonomiske incentivordninger, uten det gis noen nærmere indikasjon på hva de kan bestå i. På bakgrunn av det vi oppfatter som utvalgets hovedkonklusjoner, har vi grunn til å frykte at utvalget her tenker seg avgifter og andre økonomiske belastninger. Vi vil derimot anbefale positive incentiver som legger til rette for eiendomsutvikling i større grad enn i dag. Det kan være justering av kommunal saksbehandling i slike saker/ lav avgift for levering av forurensset grunn/sjøbunn til deponi, finansiell statlig deltagelse i oppryddingsprosjekter og tiltak som letter utvikling av eiendommer som er forurensset. Vi vil også minne om at forurensningsloven i begrenset grad hjemler pålegg om opprydding i sjøbunn som er forurensset fra tidligere, lovlige utslipp.

Det ville vært en fordel om samfunnsøkonomiske analyser kunne tjene som grunnlag for prioritering mellom alternativer områder, tiltak og rensemetoder. Betalingsvillighetsundersøkelser har vært anvendt for å beregne samfunnsøkonomisk nytte i noen enkelttilfeller, men har etter Norsk Industris oppfatning for store svakheter til å kunne tillegges vekt: Det vil som regel være åpenbart for dem som spørres at det er andre enn dem selv som skal betale kostnaden ved å gjennomføre tiltaket. Utsiktede og negative sidevirkninger av tiltaket kan dessuten bli dårlig belyst/forstått, noe som også vil påvirke troverdigheten til svarene.

- Det er i utredningen foreslått at samfunnsøkonomiske analyser kan benyttes til å kreve betaling for eventuelt godkjent restutslipp (utslipptillatelse etter forurensningsloven). Norsk Industri stiller seg kritisk til dette forslaget.

Som utvalget selv peker på har den nasjonale reguleringen med utslippsgrenser fungert godt. Utslipp fra industrivirksomhet med tillatelse etter forurensningsloven er betydelig redusert de siste 20 år. Det skyldes dels virksomhetenes eget arbeid med å redusere utslippene innenfor rimelige rammer, og dels revisjon av eksisterende tillatelser for å sikre at virksomhetenes utslipp er i overensstemmelse med hva som anses å være beste tilgjengelige teknikker (BAT). De største anleggene skal ha en periodevis revisjon av gjeldende tillatelser med sikte på stadige utslippsreduksjoner. Norsk Industri kan vanskelig se at det er et begrunnet behov for utslippsavgifter i tillegg til de øvrige virkemidler som i dag er tatt i bruk på forurensningsområdet.

Slik Norsk industri ser det, vil en utslippsavgift ikke styrke forurensersens rettsvern dersom det senere skulle være behov for å gjennomføre undersøkelser eller tiltak som kan relateres til virksomhetens tidligere lovlige utslipp. Forurensningsloven bygger på den hovedmodell at lovlig utslipp normalt skjer med befriende virkning for forurenseren. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis til virksomhet som kan forurense, skal det foretas en interesseavveining der fordelene for forurenseren veies opp mot hensynet til miljøet. Virksomheten som innehar tillatelsen har krav på forutberegnelighet når tillatelse er gitt. Tillatelsen kan bare endres til ugunst for forurenseren dersom det foreligger vesentlige forhold som tilsier endring. Videre er det slik at tiltaksplikten etter forurensningsloven § 7 som hovedregel forutsetter ulovlig utslipp.

Dersom det unntaksvis skulle være hjemmel for å pålegge virksomheten plikter som relaterer seg til lovlig utslipp, burde en eventuell utslippsavgift eller andre modeller for å avsette midler for å møte fremtidige utfordringer vært øremerket til å dekke kostnadene til å gjennomføre disse. Utvalgets mandat omfatter også å identifisere hindringer for en effektiv innføring av ny og mer bærekraftig og miljøvennlig teknologi. Avgifter til statskassen svekker bedriftenes økonomiske evne til å utvikle og investere i ny teknologi og er eksempel på slike hindringer.

Erfaringene fra bruk av miljøavtaler mellom staten og næringsorganisasjonene vurderes som et virkemiddel. Modellen som Prosessindustrien Miljøfond og NO_x-fondet bygger på sikrer at de mest kostnadseffektive utslippsreduserende tiltakene settes i verk, samtidig som hensynet til næringslivet ivaretas. Erfaringer fra NO_x-fondet viser at miljøavgifter i stor utstrekning bare har en fiskal effekt, uten at miljøhensynet ivaretas. Næringslivet ønsker konkrete tiltak som virker, og NO_x-fondets resultater tilsier et bredt nedslagsfelt for tilsvarende miljøavtaler.

2.2 Klimapolitikk

Norsk Industris kritikk av utvalgets rapport om klimapolitikken baseres på følgende oppsummering/forståelse av anbefalingene i rapporten:

Utvalgets hovedkonklusjon finner vi såre enkel:

Markedet og markedet alene skal løse klimaproblemet. Dvs kvotehandel og avgifter tilsvarende kvoteprisen for utslippskilder som ikke omfattes av kvotehandelen. I den rene markedsløsningen er det ikke plass for andre virkemidler.

I mangel av en global karbonpris, velger utvalget karbonprisen i EUs kvote-handelsmarked (ETS) som ensidig beslutnings- og kalkulasjonsgrunnlag i enhver sammenheng. Utvalget foreslår at den forventede karbonprisbanen i ETS tas inn i Finansdepartementets rundskriv om nytte-/kostanalyser, og dermed gjøres obligatorisk for alle samfunnsøkonomiske analyser i staten. Og like viktig: Det bør utarbeides anslag for fremtidige kraftpriser som også tas inn i Finansdepartementets veileder og rundskriv.

Den teoretiske analysen leder til følgende anbefalinger i forhold til delområder i klimapolitikken:

- *Om overoppfyllelse av nasjonale utslippsmål*
Utvalget slår fast at slike mål ikke er kostnadseffektiv klimapolitikk. Hvis myndighetene likevel velger en slik løsning, bør dette skje ved økte CO₂-avgifter for ikke kvotepliktige og en CO₂-avgift tilsvarende avgiftsøkningen for kvotepliktig virksomhet.
- *Om nasjonale og sektorvise utslippsmål*
Utvalget fraråder at sektorvise mål brukes til annet enn rent bokholderimessige behov. Nasjonale mål bør være fleksible og ikke konkretiseres som bestemte kvantumsmål. Flexibiliteten bør ligge i at prismål erstatter kvantumsmål. Dvs.. at utslippsmålet styres av kvotepris/CO₂-avgift. Når de markedsbaserte instrumenter er implementert så får resultatet bli det det blir.
- *Om bruk av standarder*
Utvalget drøfter standarder som er tenkt å komme på toppen av annen regulering av klimaproblemet (bl.a. energieffektiviseringsstandarder og krav om bruk av klimavennlig drivstoff). Utvalget peker på at slike standarder medfører risiko for et mindre effektivt marked (kostnadsøkninger og velferdstap) og konkluderer derfor med at standarder i størst mulig grad utformes som offentlige anbefalinger som det er mulig å få unntak fra.
- *Om FoU*
Utvalget skiller mellom to typer markedssvikt som kan rettferdiggjøre offentlige subsidier til klimarettet forskning og utvikling: Den negative miljøeksternaliteten og den positive kunnskapseksternaliteten som følger av all forskning og utvikling. Utvalget finner det i denne sammenheng hensiktsmessig å skille mellom en situasjon hvor den eksisterende miljøpolitikken internaliserer den negative miljøeksternaliteten fullstendig og en situasjon hvor internaliseringen bare er delvis gjennomført.

Utvalgets konklusjon er at i en situasjon med fullstendig internalisering, er det liten eller ingen grunn til å gi klimarettet FoU noen annen behandling enn hvilken som helst annen FoU. Utvalget avviser bruk av høyere prisanslag enn gjeldene markedspris i ETS som incitament til økt klimarelatert FoU. Utvalget finner heller ikke at hensynet til næringsutvikling i seg selv gir grunn til særskilt satsing på klimarelatert FoU.
- *Om offentlig satsing på fornybar energi*
Utvalget hevder at tilskuddsordninger til fornybar energi vil påvirke kvote-handelsmarkedet på en negativ måte og gi økt energibruk. Utvalget foreslår derfor at kvotehandel og CO₂-avgift bør være eneste virkemiddel for

stimulering av fornybar energi. Utvalgets forslag innebærer at alle eksisterende avgiftsfritak og tilskuddsordninger til enøk og fornybar energi bør avvikles.

- *Om karbonlekkasje*

Utvalget erkjenner karbonlekkasje som et mulig problem, men konkluderer med at det vil være altfor usikkert og komplisert å gjøre noe med det. Utvalget forslår derfor at alle utslippskilder reguleres like strengt.

Utvalgets begrunnelse for å avstå fra forskjellsbehandling for å hindre karbonlekkasje, er noe dunkel som det fremgår av følgende sitat: "Kombinasjonen av manglende informasjon om teknologiske muligheter og flyttekostnader og mangel på effektive virkemidler gjør at de miljømessige gevinstene av en politikk rettet mot karbonlekkasje framstår som svært usikre. Utvalget vil derfor i utgangspunktet tilrå at alle utslippskilder reguleres like strengt innenfor et kvotesystem eller ved hjelp av avgifter".

- *Om økonomiske konsekvenser av utvalgets forslag*

Utvalgets uttaler:

- o "Utvalgets forslag innebærer at de samfunnsøkonomiske kostnadene ved å oppfylle en internasjonal klimaavtale (og ev tilleggsmål) blir så lave som mulig".
- o "På klimaområdet er en effektiv regulering forenlig med prinsippet om at forurenseren betaler, slik at effektiv regulering av klimagassutslipp kan gi staten økte inntekter."
- o "Innen biologisk mangfold er utvalgets tilnærming i større grad at staten bør betale for at biologisk blir ivaretatt, slik at optimal politikk på dette området trolig vil føre til netto statlige utgifter."
- o "Eventuell bruk av økonomiske virkemidler for å redusere utslipp av miljøgifter kan gi økte statlige inntekter i samsvar med prinsippet om at forurensere betaler. Reduksjon av miljøskadelige subsidier (støtteordninger på utgiftssiden) eller økte inntekter (skatteordningen)."

Vi ser altså at statens politikk for klima og miljøgifter vil gå med overskudd, mens biologisk mangfold kan ende i minus. Ellers er det verdt å merke seg at utvalget legger altså opp til en miljøpolitikk hvor statens inntekter øker i takt med stramheten i reguleringen.

Norsk Industris kritikk av utvalgets metodevalg og anbefalinger

- *Overser at FNs Klimakonvensjon og Kyoto-protokollen legger sterke begrensninger på handelsmekanismene*

Klimakonvensjonen har som en viktig forutsetning at rike land skal hjelpe fattige land til å løse klimaproblemet gjennom kapital- og teknologioverføringer. Denne forutsetningen har i høy grad sammenheng med at industrilandene har bygget opp sin velstand gjennom en karbonbasert økonomi og benyttet atmosfæren som et kostnadsfritt deponi. Når deponiet er overfylt, er det ikke urimelig at fattige land forlanger en bit av verdiene industrilandene har akkumulert gjennom hundre års gratis deponering av klimagasser.

I samtlige partskonferanser under klimakonvensjonen (COP'ene) har meste-parten av tiden gått med til en endeløs krangel mellom industrilandene og utviklingslandene (G 77) om overføringsmekanismene (artikkel 4.7 og 4.8 i konvensjonen).

Fra G 77 er det et klart krav at i-landene må gå foran i å gjennomføre kraftige utslippskutt i egne land, utvikle ny klimavennlig teknologi og overføre teknologien og penger til utviklingslandene. Mao en politikk som langt fra kan beskrives som markedsorientert og kostnadseffektiv. Før overføringsmekanismene er kommet på plass, vil ikke utviklingslandene påta seg noen konkrete forpliktelser og de sterkt økende klimagassutslippene fra disse landene vil fortsatt være uten regulering (dvs. gratis). Klimaproblemet lar seg rett og slett ikke løse dersom ikke fattige og rike land kommer til enighet om en byrdefordeling. En klar forutsetning for at verdenssamfunnet skal lykkes i å takle klimaproblemet er at i-landene reduserer egne utslippe satser på teknologiutvikling. Å handle seg ut av problemet før vi har fått på plass en forpliktende global reduksjonsavtale, er utenfor rekkevidde.

Heller ikke Kyoto-protokollen legger opp til noe globalt markedssystem for klimagasser. Protokollen reflekterer konvensjonens syn om at i-landene må gå foran med klimagassreduksjoner på hjemmebane, men åpner for bruk av markedsmekanismer kun som et supplement til gjennomføringen av nasjonale reduksjonsforpliktelser (artikkel 17 i protokollen).

I-landsgruppen har under COP-møtene opptrådt i to leire, med EU på den ene siden og den såkalte Umbrella-gruppen på den andre siden. EU har akseptert at markedsmekanismene skal være supplementære i forhold til nasjonale reduksjonstiltak og setter følgelig begrensninger på hvor mange klimakvoter som kan importeres. I Umbrella-gruppen hvor Norge deltar, har derimot holdningen vært å unngå at det settes konkrete beskrankninger i bruk av handelsmekanismer. Ironisk nok er det EU og ikke Umbrella-gruppen som har lyktes i å etablere et noenlunde fungerende regionalt kvotemarked.

I forhandlingene om en ny klimaavtale vil videreføringen handelsmekanismer være en viktig sak for i-landsgruppen. I den norske forhandlingsposisjonen er det en klar forutsetning at handelsmekanismer må komme på plass dersom Norge kan forplikte seg til nye utslippsreduksjoner. Det sier seg selv at uten kvoteimport vil Norge verken klare det antydde reduksjonsmålet i 2020 og selvfølgelig ikke å bli såkalt karbonnøytral i 2030.

Det blir ikke oppnådd enighet om en ny klimaavtale under COP15 i København og mye tyder på utviklingslandene og kanskje også USA ikke vil la seg binde av konkrete utslippsforpliktelser i lang tid fremover. Dermed kan de vise seg umulig å etablere en fungerende global kvotehandel de/det nærmeste tiår. I mellomtiden må industrilandene satse på en rekke andre tiltak i tillegg til en smule regional kvotehandel.

- Er på kollisjonskurs med EUs klimapolitikk og EØS-lovgivning

EU-landene har utviklet et sett av virkemidler for å nå reduksjonsmålene i klimapolitikken. I klimapolitikken er kvotehandel bare ett av mange virkemidler. Klimasatsingen er obligatorisk og konkret gjennom et omfattende lovverk som bl.a. pålegger medlemsstatene å gjennomføre klimagassreduserende tiltak

gjennom energiøkonomisering, øke andelen ny fornybar energi, tvungne standarder og kvotehandel. Mesteparten av denne lovgivningen er EØS-relevant og vil bli implementert i norsk lovgivning. De viktigste direktivene er:

- *Kvotehandelsdirektivet:*
I motsetning til utvalget tar EU karbonlekkasjeproblemet på alvor. I direktivet legges det derfor opp til at konkurranseutsatt industri som er eksponert for karbonlekkasje skal tildeles opp til 100 % gratiskvoter. I tillegg legges det opp til at medlemslandene kan etablere kompensasjonsordninger for indirekte klimagassutslipp, dvs. karbontillegget i kraftprisen.

I neste kvotehandelsperiode vil kvoteallokeringen bestemmes sentralt av EU-kommisjonen. Derfor har vi problemer med å se at norske myndigheter kan forhandle seg til særordninger som overkjører Kommisjonen.
- *Fornybardirektivet:*
Implementeringen er ikke gjennomført, men det er rimelig klart at Norge må gjennomføre en betydelig økning i andelen fornybar energi som vil være helt avhengig av offentlige støtteordninger. En betydelig del av fornybarsatsingen må komme i transportsektoren og her er det vanskelig å se at Norge kan unngå å bruke tvungne standarder for bruk av fornybart drivstoff.
- *Byggenergidirektivet:*
Dette er en tvungen standard som Norge må implementere i norsk lovgivning.

Vi ser altså at utvalgets forslag på flere punkter innebærer brudd med EØS-lovgivningen.

- Satser ensidig på et virkemiddel som nesten ikke virker

Det er altså den landgrupperingen som vært fremste forsvarer for totaliteten i klimakonvensjonen og Kyoto-protokollen, som har lyktes i å utvikle et regionalt kvotehandelsmarked. Første handelsperiode ble mislykket, mens inneværende handelsperiode så langt har fungert tilfredsstillende. Men heller ikke andre handelsperiode vil gi noen klimagevinst av betydning. Når vi tar i betraktning den aktuelle forhandlingssituasjonen for en ny global avtale, er utsiktene for en mer omfattende og virkningsfull handel etter 2013 heller bleke.

I dag omfatter kvotehandelen om lag 40 % av EUs klimagassutslipp pluss noen kvoter (CER) fra CDM-prosjekter. Klimagassutslipp som er i handel utgjør i dag omlag 5 % av de globale utslipp. I denne sammenheng er det særdeles vanskelig å forstå at vi ensidig skal satse på en markedsløsning når 95 % av den aktuelle varen ikke omfattes av markedet og kan konsumeres uten kostnader.

- Tar ikke klimatrusselen på alvor

Både Norge og EU har som målsetting at konsentrasjonen av klimagasser ikke skal overstige 450 ppm tilsvarende en temperaturstigning på maks to grader i forhold til førindustriell tid. Hvis dette målet skal oppnås, må dagens globale

klimagassutslipp på nærmere 50 milliarder tonn CO₂-ekvivalenter reduseres til 20 milliarder tonn i 2050 og med en mellomstasjon på 35 mrd tonn i 2035. Skal vi lykkes med 2-gradersmålet er det en absolutt forutsetning at utviklingslandene kommer med i en forpliktende avtale. Videre må kvoteprisen eller referanseprisen for klimatiltak mangedobles. Seriøse aktører som IEA antar at vi må opp i karbonpris på 50-110 dollar for å nå dette målet. Dagens ETS-pris på 13-14 euro er ikke i nærheten av denne størrelsesorden og vil ikke i tide nå opp til det nivået som er nødvendig for å klare 2-gradersmålet.

Den uhyre passive klimapolitikken som foreslås av utvalget er ensbetydende med at vi gir opp togradersmålet og avlyser kampen mot klimatrusselen.

- Tar ikke Stortingets klimaforlik på alvor

Den uhyre passive klimapolitikken som foreslås av utvalget, tar ikke Stortingets klimaforlik på alvor. Den foreslåtte politikken vil knapt nok bidra til å senke referansebanen frem mot 2020.

- Stanser utvikling av enøk, fornybar energi, FoU og "månelandingsprosjektet"

Vi ser at utvalgets forslag i realiteten innebærer avvikling av all offentlig støtte i energi- og klimapolitikken. Det vil blant annet si nedleggelse av ENOVA, nei til grønne sertifikater, opphevelse av avgiftsfritak for elbiler, avvikling av medfinansiering av CCS-anlegg og avvikling av ekstraordinær satsing på klima- og energirettet FoU.

- Slår ut norsk prosessindustri

Dersom utvalget (mot vår formodning) får gjennomslag for særnorske tilpasninger i implementeringen av det reviderte kvotehandelsdirektivet, vil norsk prosessindustri konkurranseevne kraftig svekkes med industridød og karbonlekkasje som følge.

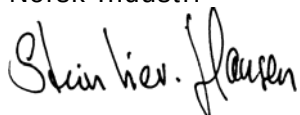
3. En avsluttende kommentar

Egentlig kunne vi avfeie hele utredningen som en virkelighetsfjern teoretisk øvelse. Men så enkelt er det dessverre ikke. Utvalgets medlemmer er toneangivende representanter for det sosialøkonomiske miljøet i Norge som har stor innflytelse inn i det norske styringssystemet og da spesielt i Finansdepartementet. Norsk Industri har gang på gang opplevd at ulike regjeringer fremlegger klimapolitiske forslag som baseres på samme teoretiske grunnlag som utvalget benytter. Felles for disse forslagene er at de ikke blir forstått verken av de folkevalgte eller de som blir berørt av reguleringen. Flere ganger er forslagene endret av Stortinget eller avvist av ESA slik tilfellet var ved fremleggelsen av den første kvoteallokeringsplanen for inneværende handelsperiode. Allokeringsmodellen ble som kjent dømt ulovlig slik at både allokeringsmodellen og det legale grunnlaget måtte endres og vedtas på nytt.

Et nytt og aktuelt eksempel er forslaget om fjerning av avgiftsfritaket for biodiesel som belyser problemet på en utmerket måte. Fra Norsk Industris side vil vi se det som en stor fordel om slike kontroversielle forslag gjøres til gjenstand for en bredere offentlig debatt i åpent lende før Stortinget inviteres til å treffe et vedtak i saken.

Hensikten med en NOU bør være å skape en bred debatt før det fremmes eventuelle forslag for Stortinget. Problemet med denne NOU'en, slik den foreligger, er at den danner et alt for snevert grunnlag for debatten. Vi ber derfor om at andre fagmiljøer trekkes inn på en mer systematisk måte før regjeringen trekker opp de politiske linjene.

Med vennlig hilsen
Norsk Industri

A handwritten signature in black ink, reading "Stein Lier-Hansen". The signature is written in a cursive, flowing style.

Stein Lier-Hansen
Administrerende direktør